
Actieonderzoek Cultureel Wijkenprogramma

Afdeling /
Buitengewone
Zaken

ACADEMIE *voor*
BEELDVORMING

Oktober 2024

Aanleiding

Hoe werken inwoners, culturele organisaties en kunstenaars slim samen om het leven in wijken en buurten nog fijner te maken? Wat zijn de voorwaarden voor cultureel programma in een wijk met verschillende bewonersgroepen? In 2024 werken Afdeling Buitengewone Zaken en de Academie voor Beeldvorming samen met de stuurgroep Bossche Zomer aan actieonderzoek om te experimenteren met deze vragen. In dit verslag vertellen we over de inzichten uit dat actieonderzoek, en laten we zien hoe en wat voor initiatieven er zijn ontstaan.

‘Hoe werken inwoners, culturele organisaties en kunstenaars slim samen om het leven in wijken en buurten nog fijner te maken?’

“Wat is cultuur?”

Gesprekken met bewonersinitiatieven in De Hambaken en De Kruiskamp gaven een helder beeld van waar behoefte ligt. Vanuit allerlei perspectieven. “Cultuur is hoe je elkaar herkent als onderdeel van een groep,” zei een veertienjarige. De behoefte om dit groepsgevoel te oefenen, nieuwe gemeenschappen te vormen en te versterken is groot, zowel in een buurt als binnen verschillende gemeenschappen in de wijk. “Leefwerelden in een wijk kunnen best uit elkaar liggen.” Anderen denken bij cultuur aan kunstvormen. Muziek, dans en beeldende kunst helpen om vanuit een positieve insteek bij elkaar te komen. “Zo lukt het ook om het niet te zwaar te maken.”

Waar?

Binnenstad versus wijken

Het belang van cultureel wijkprogramma is ook voelbaar in de kloof die mensen ervaren tussen de binnenstad en de wijken. Deze uit zich op allerlei manieren. “Ik ben wel een Bosschenaor. Maar ik ben ginne kutbourgondiër.” Of: “Met mijn hoofddoek ga ik echt niet door de Korte Putstraat lopen. Ze kijken me daar weg.” Maar ook culturele instellingen worden genoemd: “Vroeger organiseerde Willem Twee van die wereldmuziekavonden. Waarom zijn ze daarmee gestopt?” En: Voor corona boekten ze voor Jazz in Duketown nog wel eens Marokkaanse artiesten. Waarom gebeurt dat niet meer?”

In de pilot is gekozen om in twee wijken te onderzoeken wat een cultureel programma kan betekenen en wat een passende werkwijze is, in de Hambaken en de Kruiskamp.

Waar toe?

Een cultureel wijkenprogramma?

Een cultureel wijkenprogramma geeft ruimte aan de kunst van het samenleven, in de dubbele zin van het woord kunst. In de wijken van Den Bosch liggen veel vraagstukken die haakjes hebben voor cultuur; om bij te dragen aan levensgeluk, begrip in de ander te vergroten, verbinding te zoeken of simpelweg voor plezier. Die haakjes zie je als je er lang werkt of woont, en in de vezels van de wijk zit. In de pilot keken we hoe we zo'n samenwerking tussen opbouwwerkers, kunstenaars en wijkbewoners tot stand kunnen laten komen en wat er dan gebeurt. Een cultureel wijkenprogramma kan in de benodigde behoeftes voorzien.

Pilot

Werkwijze

In dit actieonderzoek is gewerkt aan twee pilot trajecten. Klaas Burger is in het voorjaar van 2024 gestart om met de betrokken bewonersgroepen cultureel wijkprogramma vorm te geven in De Hambaken en De Kruiskamp. Na de zomer is Annemarie Ninaber van Eijben deze trajecten nader vorm gaan geven. Arjuna Vermeulen van hiphopcollectief CypherHQ ondersteunt bij de productie en boekingen van artiesten. Twee kunstenaars zijn benaderd om in de voorbereiding op evenementen in oktober samen te werken met inwoners.

De pilottrajecten zijn geen van te voren uitgedachte stappenplannen. Ze zijn het resultaat van aandacht, flexibiliteit en vertrouwen opgebouwd door langere tijd aanwezig te zijn. Door die aanwezigheid worden relaties met

bewoners versterkt waarbij een initiatief kan ontstaan. Makers kunnen daar bij aanhaken, en moeten zich openstellen voor een uitkomst die niet van te voren te voorspellen is.

Met die uitdaging van aandacht en ontdekken moesten de makers in deze pilots ook aan de slag: het aanvankelijke plan in de Hambaken veranderde met het aansluiten bij de vrouwengroepen die centraal kwamen te staan. In de avonden, tijdens het eten, ontstonden de inzichten en het gesprekken waarmee het kunstwerk vorm kreeg. In de Kruiskamp was het een oudere vrouw die aanleiding gaf tot een initiatief rondom stamtafels, en een verborgen collectie geschiedenis objecten die tot een dag vol herkenning en dans leidde. Op de volgende pagina's laten we hier wat van zien.

ABCD

In het actieonderzoek is onder andere gebruik gemaakt van de **ABCD aanpak** om de initiatieven in de wijken tot stand te brengen. In die aanpak wordt gebouwd en versterkt wat lokaal beschikbaar is en werkt; van de capaciteiten van mensen, tot relaties en fysieke plekken, tot

organisaties. De ABCD aanpak brengt deze in kaart, bouwt relaties op, verbindt en activeert ze en brengt ze in beweging. Zo ontstaat een plan vanuit wat er lokaal leeft. Als laatste worden externe middelen ingezet om lokale ontwikkelingen aan te vullen waar nodig.

Foto: Sas Schilten

Pilot

Hambaken

Samen met Zarghona Popal van de Zarghona Foundation, Hakima Chafchafi van activiteitengroep Bokkelaren, en Hilde van der Heijden van Taalhuis073, werkte kunstenaar Desiree Hammen samen met meer dan 35 vrouwen uit De Hambaken aan het maken van geborduurde picknickkleden. Het idee hiervoor ontstond tijdens gesprekken met de initiatiefgroep Hambaken Doet. Een belangrijk onderdeel van dit initiatief was het betrekken van vrouwen uit de wijk.

Tijdens de zomer werd samengewerkt tussen de vrouwen en Desiree, samen met Zarghona Popal. Door veel aanwezig te zijn bij de groep groeide de vertrouwensband. Tijdens het maken van de stukken bleven ze bezig met de vraag: wat heeft de wijk nodig op het gebied van cultuur en hoe kunnen we dat samen vormgeven? Er zijn veel verschillende groepen in de wijk, die elkaar nog niet altijd even goed begrijpen.

Het idee van een picknickfestival voor vrouwen lag al op tafel. Daarbij zouden dan workshops worden georganiseerd rondom de ideeën die tijdens de aanloop ontstonden. Samen werd er door de vrouwen aan het kledingstuk gewerkt en zo ontstond ook het gesprek tussen de vrouwen. Op zaterdag 5 oktober vond het festival plaats.

Dit evenement bood een mooi beginpunt. Op de dag zelf werd het kledingstuk op grote schaal tentoongesteld, wat voor veel bewondering zorgde. Het gezamenlijke kunstwerk diende ook die dag als gespreksonderwerp, waarbij thema's als cultuur en eetgewoonten werden besproken.

Het festival bood een toegankelijke manier voor de vrouwen om hun talenten te kunnen tonen en mee te doen. Er was een spoken word-artiest, een danseres en een zangeres, die de aanwezigen uitnodigden bij hun optreden. De vrouwen werden daar nog wel in tegengehouden door de veiligheid van de setting; bij herhaling van het festival zal de afwezigheid van een camera en een vertrouwdsheid met de locatie tot nog meer interactie leiden. De danseres maakte handbewegingen die aansloten bij de bewegingen van de vrouwen, waardoor er een verbinding ontstond. De spoken word-artiest ging in gesprek met de vrouwen, die hun persoonlijke verhalen deelden over hun geschiedenis, wat leidde tot gelijkwaardige gesprekken. Dat heeft ook de spoken word-artiest veel gebracht; het was voor het eerst dat ze zo op een vrouwenbijeenkomst een rol speelde, en het was bijzonder om in zo'n groep op deze manier van betekenis te zijn.

Zarghona Foundation

Foto: Sas Schilten

*Sommige personen op deze foto zijn op verzoek onherkenbaar gemaakt

“Het borduren werd een moment van rust in een wijk waar veel stress wordt ervaren, van situaties thuis tot politiek. De vrouwen leren zichzelf kennen, maar ook de ander. Ze krijgen voeling voor elkaar en dit door het idee van het borduren van de theepotten, kopjes en bloemen. Ze kunnen een stukje van zichzelf kwijt in het werk.”

Wat ontstond er?

“Ze komen soms met het gevoel aan “Ik ben heel anders dan de anderen en ik kan niets”, maar opeens blijkt dan dat iedereen wel een naald in de draad kan steken en dat we met z'n allen kunnen borduren. We lijken ineens meer op elkaar dan we denken. We zijn meer gelijk aan elkaar door het maken van een gezamenlijk kunstwerk.”

Het traject met in de Hambaken was uitdagend: het vroeg veel aandacht, tijd en aanwezigheid. Wat daaruit ontstond was een groot gezamenlijk werk, een gesterkt vertrouwen en een goed inzicht in de uitdagingen en kansen die binnen de Noorderpoort en de Bokkelaren leven.

De samenwerking tussen verschillende groepen buurtbewoners bracht mensen dichterbij elkaar. De vrouwen leven weliswaar bij elkaar om de hoek, delen onder andere de Noorderpoort, maar hadden elkaar nog niet als bondgenoten gevonden. De gesprekken tijdens het borduren en de activiteiten tijdens het picknickfestival gaven inzicht in elkaars situatie en achtergronden, en hoe ze samen sterk kunnen staan.

Dat leidde naast blijdschap tot een stuk erkenning: ons verhaal mag verteld worden. Wij mogen allemaal gezien worden.

Foto: Sas Schilten

Pilot

Kruiskamp

Ook in de Kruiskamp is via de ABCD werkwijze een aantal initiatieven ontstaan in het actieonderzoek. Waar sommige lijntjes ophielden, gingen anderen verder. Zo ontstond er onder andere een initiatief rondom stamtafels voor ouderen, maar ook een idee voor een pop-up expositie en een event met workshops en dans rondom de Curaçaose geschiedenis.

De eerste contacten werden voor de zomer gelegd met Kruiskamp Ons Buurtje. Daar ontstonden wat ideeën, maar het bleek tijdens de zomervakantie lastig om bewoners en organisaties aangehaakt te krijgen. De timing paste niet bij de eerste ideeën: de voorkeur leek te liggen bij een groter event, in het voorjaar of de zomer in het Beatrixpark en met het beginnen van de school werd ervoor gekozen om op een ander haakje te focussen.

Stamtafel

Er kwamen er steeds meer andere wijkbewoners in beeld, vanuit het bestaande en nieuwe netwerk. Een initiatief ontstond rondom een

vrouw van 86. Zij sprak zich uit: ze was het zat dat ze telkens als bejaarde werd weggezet, en dat ze daarmee alleen naar initiatieven over dementie en groepjes waar ze zich niet welkom voelde werd gestuurd. “Ik doe er nog toe, ook al ben ik oud, ik wil een plek in mijn buurt waar ik gewoon koffie kan drinken, verhalen kan delen, zonder dat het meteen in het centrum hoeft te zijn.”

Deze vrouw verzamelde een groep mensen om zich heen met hetzelfde gevoel. Samen met kunstenaar Niko Riedinger en opbouwwerker Bente zijn ze een ontmoetingsplek gaan creëren, buiten de bestaande instellingen om, waar ze gelijkwaardig samen kunnen komen. Vanuit het netwerk van Bente en Annemarie werd uiteindelijk een geschikte plek gevonden: het toekomstige Voedselbos, in het Beatrixpark. Daar wordt één stamtafel voor oudere mensen gerealiseerd, omringd door een gemeenschap die het voedselbos verzorgt. Een plek waar iedereen welkom is en mensen gewoon kunnen samen komen en samen zijn, zonder dat het meteen over oud zijn hoeft te gaan.

Trots en geschiedenis

Ondertussen speelde er nog een ander verhaal. Een vrouw had een opslag vol met klederdrachten uit Suriname en foto's en verhalen uit het verleden van Suriname, tot grote wastrommels aan toe. Ze wil dit cultureel erfgoed graag delen, maar heeft geen geschikte plek hiervoor. Ze wist niet de juiste weg om dit aan te pakken en voelde zich niet altijd welkom.

Een andere initiatiefneemster sloot zich hierbij aan en wilde een evenement organiseren om de Curaçaose week af te sluiten. Doordat het netwerk al geactiveerd was, kon er binnen anderhalve week een evenement opgezet worden, samen met onder andere Arjuna van CypherHQ.

Dit was bijzonder, omdat de betrokken gemeenschap vaak wantrouwend is richting overheidsinstanties omdat zij vaak door hen niet gehoord en gezien worden. Dit keer werd er echter geluisterd, en er werd gezamenlijk besloten om deze geschiedenis zichtbaar te maken en in de toekomst nog zichtbaarder te maken.

Het evenement duurde van 15:00 tot 22:00 uur en bestond uit spoken word, dans, en percussie waar bezoekers actief mee aan konden doen. Er werd een presentatie gegeven over de traditionele hoofddoekentooien, waarin werd uitgelegd en gedemonstreerd hoe de manier van knopen en de kleuren communiceerden. Daarna volgde er een afsluiting met Bon Ku Ne. De foto's die je ziet laten zien wat er die dag zich afspeelde.

Zo'n eerste samenwerking met een ervaren maker was voor een van de initiatiefneemsters nog spannend: zouden er hoge verwachtingen zijn en was het aanbod wel goed genoeg? Die zorgen werden al snel weggenomen. Hoofddoeken binden, dans en spoken word kwamen samen en het evenement straalde energie, plezier, trots en erkenning uit. Er werd met blijdschap teruggekeken op de ondersteuning vanuit onder andere Arjuna en Annemarie bij de organisatie. **De gezamenlijke ambitie werd uitgesproken dat dit een perfect startpunt van vertrouwen is om dit later nogmaals en groter uit te voeren.**

Foto: Sas Schilten

“Wat het mij heeft gebracht: een gelukkig gevoel om een klein deeltje van mijn cultuur te kunnen en mogen delen met anderen. Het samenzijn met eilandgenoten en in eigen taal met elkaar kunnen communiceren”

Wat ontstond er?

“De senioren uit de Kruiskamp ontmoeten elkaar buiten, ze keuvelen over het alledaagse, voeren oprechte gesprekken en delen handige tips over taxi's en vervoer. “Prachtig!” zeggen ze, “dit buurthuis zonder stenen.”

De aandacht die de bewoners in deze initiatieven kregen werden echt als een vorm van erkenning gezien. De trots die werd gevoeld bij het stamtafel initiatief en het Curaçaose event lieten enthousiasme en het geloof zien dat hier een plek voor moet zijn in de stad. “En nu kan het wel misschien! De senioren uit de Kruiskamp ontmoeten elkaar buiten, ze keuvelen over het alledaagse, voeren oprechte gesprekken en delen handige tips over taxi's en vervoer. “Prachtig!” zeggen ze, “dit buurthuis zonder stenen.”

Bij het Curaçaose event heerste een gevoel van trots: dat het fijn is om dit met elkaar te doen. In korte tijd neer gezet, maar doorgebouwd op een vertrouwen wat jarenlang is opgebouwd. De spoken word, trommels, en dans: ze brachten inspiratie en informatie: er werd bijvoorbeeld veel gedeeld over de geschiedenis en betekenis van hoofddoekentooien en hoe ze als communicatiemiddel werden gebruikt.

Foto: Sas Schilten

Beeldtaal

Voor het onderzoek is er ook geëxperimenteerd met een mogelijke beeldtaal voor het programma, die werd ingezet tijdens de verkenning van de initiatieven. Daarin zouden we events met talentontwikkeling opzetten.

De uitdaging is om te komen tot een herkenbare beeldtaal, die tegelijkertijd van de wijken kan worden en individuele invulling krijgen. Er is gekozen voor een beeldtaal die ruimte geeft om per event afgemaakt te worden, met input van wijkbewoners en bijdragers aan het initiatief.

Ready to shine?

Talent gezocht!

05
10
24

Wil jij binnenkort op het podium staan en kan je net dat extra zetje gebruiken? Wij coachen je om je talent te ontwikkelen!

Kruiskamp Talent 2024

Deelname is gratis!
Voor iedereen uit de buurt van 14 tot 114 jaar

Sluit je aan en breng je zang of danstalent naar het volgende level!

Of je nu net begint of al podiumervaring hebt.

In 3 workshops word je gecoacht door een professional. En tijdens Kruiskamp Got Talent ga jij shinen!

Data Talentontwikkeling Workshops

- za. 14 september
- za. 21 september
- za. 28 september

Optreden
zondag 29 sept van 14:00-17:00 @SCC de Heltheuvel

Meld je aan!

Stuur snel een mailtje naar annemarie@academievoorbeeldvorming.nl
Vragen? mail of bel 06 16700995

ACADEMIE voor BEELDVOORMING

KRUIS KAMP

Baranka i.s.m. ACADEMIE voor BEELDVOORMING

Klausura di siman di Kultura

ZONDAG 6 OKTOBER
15.00 - 22.30 UUR

*Cypheo met percussie Workshop & Dans
*Mara bo "Lensu di Energia" + Poesie ku Roxanne

€ 25,- (incl materiaal) Reserva na tempu

*Afsluiting met Bon Ku ne €15,- (pa 12 wega)

Pa mas informashon:
Egmacia: 06 - 436 48 917 /
Chanaris: 06 - 588 28 118 of
Stella : 06 - 238 99 774

Cultureel ontmoetingscentrum
"JAN"
Jan Olieslagerstraat 3
5224 BD 's-Hertogenbosch

Wat uiteindelijk ingezet werd voor de 2 events, zijn flyers die door de gemeenschap zelf of in samenwerking met ons zijn gemaakt. Een vraag om in het cultuur wijkenprogramma verder te verkennen, is in hoeverre er éézelfde beeldtaal wenselijk is, en hoe die samenkomt met de eigen ideeën en beeldtaal van wijkbewoners.

Ladies only
Picknick Festival

Met workshops van:
Jasja Renne | spoken word
Tawatha Camilla | dans
Sofie Porro | actrice, zang, muzikant
Desiree Hammen | borduren en bezoek:
Shers Henna | Henna artist

Programma

16:00 uur | Openingsact
Improvisatie door Jasja Renne, Sofie Porro
Tawatha Camilla

16:15 uur | Welkomstwoord & Presentatie
kunstproject Picknickkleden borduren

16:30 uur | Workshopronde 1

Tussen 17:45 en 18:30 uur serveren we Razia's kookkunsten

18:30 uur | Workshopronde 2

19:45 uur | Presentaties en bedankwoord

20:00 uur | Samen afsluiten met Fatiah's muziek

Tijdens de workshoprondes kan je ook Shers Henna bezoeken of gezellig praten met elkaar.

HUIS73 Zorghond Foundation STICHTING HAMBAREN DOET ACADEMIE voor BEELDVOORMING Cypheo

Inzichten

- **Het opzetten van culturele initiatieven in de wijk, vraagt het volgen van het tempo van de buurtbewoners.** Zij hebben in het alledaagse te doen met allerlei zaken die van invloed zijn op organisatiekracht.
- **Het vraagt om een relatiegerichte/presente benadering.** Het opbouwen van een vertrouwensrelatie kost tijd en aandacht en vraagt veel flexibiliteit van je als in 'aansluiten bij' ontmoetingstijden, avonden en weekend.
- Het vraagt om samenwerken met andere organisaties in de buurt. **Het vraagt om fysieke locaties waar geoefend kan worden met cultuur.** De huidige fysieke plekken zijn niet voldoende ingericht en toegankelijk.
- **Het proces is minstens zo belangrijk als het eindresultaat.** Door samen iets op te bouwen, leer je elkaar te begrijpen, ontdek je wat de ander allemaal kan, en wordt het ijs gebroken tussen verschillende soorten groepen.
- De behoefte aan ontmoeting, ruimte voor (de eigen) cultuur en expressie van onderop is groot. **Er is alleen wel menskracht nodig om 'van onderop' aan te jagen en te ondersteunen in organisatie op het moment dat de buurtbewoners zelf aangeven dit nodig te hebben.** Een samenwerking met bestaande wijkpartners die present werken is hierin heel welkom. De reactie op cultuur opbouwen vanuit de wijken en dat hen verhaal er ook toe doet werd erg positief ontvangen. **Men hoopt 'gezien' te worden.**
- **Doordat de ABCD aanpak zich niet richt op één sluitende uitkomst, maar een netwerk van potentie, is er altijd een nieuw pad om in te slaan als het ene dood lijkt te lopen.** Toen het eerste event niet doorging in Kruiskamp, konden we verder met een ander event dat gaandeweg ontstond (vanuit de vertrouwensband) met één van de initiatiefnemers.
- **Wat heel belangrijk is is dat de initiatiefnemer ondersteund en gefaciliteerd wordt. Dat moet op de manier die bij dat individu of groep past.** Van een ruimte, tot individuele waardering of vergoeding, helpen structureren, of samen eten tijdens het werken aan het idee. Opbouwwerker en gemeente moeten zichzelf trainen waar nodig om kansen in cultuur te zien. Daarnaast vraagt het om flexibiliteit van de betrokken kunstenaar om plannen aan te passen of om te gooien.

Conclusie

Mensen voelen op allerlei manieren verbinding met cultuur: vanuit culturele gemeenschappen en etniciteit, vanuit maatschappelijk belang en talentontwikkeling, vanuit de behoefte aan contact in de dagelijkse leefcultuur en vanuit de behoefte om dichtbij huis kunst te ervaren. De kansen in de netwerken van gemeenschappen zijn te veel om op te pakken. Gelukkig zijn er in de stad en de regio voldoende kunstenaars, makers en culturele organisaties die in staat zijn om deze kansen te verzilveren, ondersteund door een opbouwwerker, jongerenwerker of sociaalcultureel werker. Zo'n ondersteunende werker moet daar dan wel de tijd en ruimte voor krijgen, en de culturele kansen kunnen zien.

Dat kan leiden tot allerlei waardevolle opbrengsten die het samenleven in Den Bosch versterken: van een beter begrip tot de ander, een nieuwe verbinding, of het vergroten van geluk en blijdschap.

Wijkbewoners zoeken vanuit hun verbinding met 's-Hertogenbosch naar erkenning van de eigen identiteit. Een cultureel programma in de wijk helpt om dit op loopafstand en laagdrempelig

vorm te geven en om maatwerk te leveren, juist ook op de plekken waar het gemiddeld inkomen lager ligt en de toegang tot kunst en cultuur onder druk staat. Bovendien ervaren mensen de culturele identiteit van 's-Hertogenbosch (met nadruk op de binnenstad, waar culturele instellingen zijn gevestigd) soms nog als te eenzijdig. Cultureel wijkprogramma biedt hier tegenwicht.

De ervaringen die zo worden opgedaan helpen om de culturele identiteit van 's-Hertogenbosch te verbreden en meer inclusief te maken.

Wij geloven dat een cultureel wijkenprogramma ruimte kan gaan geven aan waardevolle initiatieven die de kunst van het samenleven versterken. De bewonersnetwerken waarmee we hebben gewerkt zijn zich bewust van de urgentie van cultureel programma en gaven aan blij te zijn met de middelen en het programma dat we hebben kunnen maken. Het zorgt ervoor dat ze zich gezien voelen voor de eigen identiteit, maar ook voor gemeenschappelijke identiteit.

Kernprincipes

Op basis van het actieonderzoek, hebben we een aantal kernprincipes opgesteld, die als leidraad kunnen gaan dienen in een Cultureel Wijkenprogramma.

1. **We werken inclusief en participatief:** Het programma is toegankelijk voor iedereen, ongeacht leeftijd, achtergrond of sociaaleconomische status. Omvat door de wijkbewoners zelf gedefinieerde behoeften en vormen van expressie. Wanneer cultuur de diversiteit van de wijk weerspiegelt, voelen bewoners zich meer verbonden en trots op hun wijk.
2. **Onze wortels zijn lokaal: nauw verbonden met de identiteit van de gemeenschappen in de wijk.** Bewoners, kunstenaars, culturele instellingen, en andere partners (zoals scholen, bedrijven en overheid) werken samen aan het creëren van culturele uitingen die voortkomen uit de behoeften van de betreffende wijk. Makers dienen de taal te kunnen spreken van de wijk.
3. **We werken aan een ontwikkeling op de lange termijn:** Het programma streeft naar blijvende ontwikkeling op de manier hoe we samenleven, zijn en gezamenlijk plannen maken. Projecten bevatten verdieping of antwoord op leervragen die relevant zijn voor de gemeenschap.
5. **We versterken samenleven:** Kunst en cultuur als middel om het gevoel van samenleven te versterken. Door cultuur toegankelijk te maken voor iedereen, en door verschillen te vieren en gemeenschappen te verbinden, versterken we de sociale veerkracht van onze wijken.
6. **We bieden een podium:** een plek om gezien te worden (en om te kunnen zien, herkennen), biedt een positieve insteek, laat stem en/of trots van de wijk zien. Dit levert ook plezier en ontspanning. Makers en culturele instellingen kunnen leren van de wijk door te creëren met bewoners. Wat uiteindelijk ook weer doorwerkt in hun 'reguliere' werk en aan ons lokale culturele ecosysteem.

“Ik heb enorm genoten van de steeds groter wordende uitwisseling: we werden vrijer in het borduren maar gaandeweg ook steeds vrijer in het maken van contact.

Je leert elkaar kennen. Deelgenoot gemaakt worden in een levensverhaal vind ik altijd een bijzonder moment. Dat iemand dan ineens besluit: dit stukje van mij kan ik aan jou vertellen.”

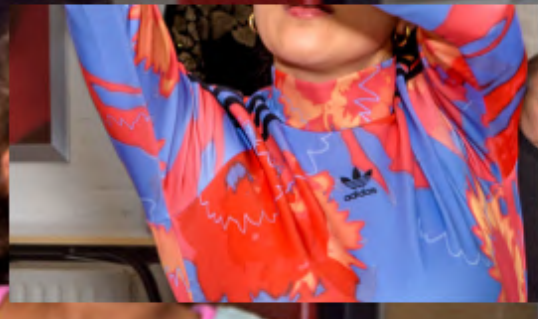
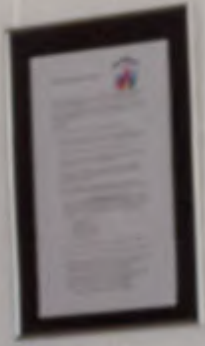

Foto: Sas Schilten

*Sommige personen op deze foto zijn op verzoek onherkenbaar gemaakt

Foto: Sas Schilten

Foto: Sas Schilten

Team

Afdeling Buitengewone Zaken

Afdeling Buitengewone Zaken is een social design bureau uit Rotterdam, met wortels in Eindhoven. Zij zetten onze ontwerp- en onderzoeksaanpak in voor allerlei maatschappelijke uitdagingen: van meer gendergelijkheid op de werkvloer en toekomstperspectief voor jeugdige gedetineerden, tot jongerenparticipatie bij klimaatuitdagingen.

Wat we ook doen, we trekken altijd op met betrokkenen. We spreken met mensen om wie het gaat én betrekken de organisaties en belanghebbenden daaromheen. Daarmee werken we op het snijvlak tussen de leefwereld en de systeemwereld. We leren door te doen: we zetten opgehaalde ideeën om in tastbare prototypes, om zo toe te werken naar verbetering.

In dit project zijn zij gevraagd als onafhankelijke lerende schakel tussen de stuurgroep en het actieonderzoek.

Academie voor Beeldvorming

De Academie voor Beeldvorming is een platform voor artistiek actieonderzoek. In onze projecten sleutelen we aan een betere samenleving. We zijn gevestigd op de Tramkade in 's-Hertogenbosch, maar zijn met onze aanpak actief in binnen- en buitenland.

Kern in onze projecten is oefenen hoe het anders kan. Dat doen we door de inzet van kunst en cultuur. Of het nu gaat over arbeidsmigratie of regenboogbeleid, de energietransitie of de gezondheidskloof. Verbeelding maakt mogelijke toekomstconcreet en theaterle spelvormen helpen om de eerste stappen te zetten.

In dit project heeft de Academie voor Beeldvorming het initiatief genomen tot twee pilotprojecten.

Samen met

Het actieonderzoek in de Hambaken vond plaats in samenwerking met: Zarghona foundation, Activiteitsgroep Bokkelaren, Hambaken Doet, Hambaken Connect, Desiree Hammen, Huis73, Noorderpoort, Farent, ChyperHQ, Jam de la Femme en buurtbewoners Hambaken.

Het actieonderzoek in de Kruiskamp vond plaats in samenwerking met: buurtbewoners Kruiskamp, Kruiskamp Ons Buurtje, Niko Riedinger, Nos Baranka, Prisiri, Farent, PowerUp073, Gemeente 's-Hertogenbosch, CypherHQ, Ruw.

Bedankt!

Mocht je nog vragen of opmerkingen hebben, stel ze gerust aan:

Nicky Liebregts
nicky@afdelingbuitengewonezaken.nl

Afdeling Buitengewone Zaken
Rotterdam

Klaas Burger
klaas@academievoorbeeldvorming.nl

Academie voor Beeldvorming
Den Bosch